

سیاست‌گذاری هویت در نظام آموزشی کشور و توصیه‌های سیاستی آن

نظام آموزشی در هر جامعه باید به تقویت هویت دانش‌آموزان بپردازد تا آنان مهارت‌ها و صلاحیت‌های لازم مسئولیت‌های فردی و اجتماعی خود را کسب کنند. این مقاله با رویکرد تحلیلی، به تبیین کارکرد نظام آموزشی در پرورش هویت یادگیرندگان و ارائه توصیه‌های سیاستی برای بهبود این فرآیند می‌پردازد، به‌طوری‌که توجه به ابعاد مختلف هویت و مشارکت ذی‌نفعان، ازجمله معلمان و نهادهای اجتماعی، ضروری است. این مقاله به تأیید پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات در اسفند ۱۴۰۱ منتشر شده است.

یکی از کارکردهای اساسی نظام آموزشی در هر جامعه، تلاش در مسیر رشد و تقویت هویت دانش‌آموزان در پایه‌ها و مقاطع تحصیلی مختلف است تا آنان از این طریق واجد مهارت‌ها و صلاحیت‌های لازم برای به وجود آوردن مسئولیت‌های فردی و اجتماعی خود بشوند. در این راستا، یکی از الزامات مهم سیاست‌گذاری هویتی روزآمد و اثربخش است تا اجرا و عملیاتی کردن آن، زمینه‌های لازم را برای رشد و تحکیم هویت فراگیران فراهم کند. این مقاله با در نظر گرفتن رویکردی تحلیلی-استنتاجی و با مرور منابع و مراجع علمی کوشیده است تا ضمن تبیین کارکرد نظام آموزشی در پرورش هویت یادگیرندگان، مجموعه‌ای از توصیه‌های سیاستی لازم در این عرصه را ارائه نماید. یافته‌های حاصل نشان داد که سیاست‌گذاری هویتی نظام آموزشی باید بسترهای لازم را برای توجه موزون و جامع‌نگر به همه عرصه‌های هویت واقع‌بینی و اجتناب از ایده‌آل‌گرایی صرف، تمرکززدایی و مشارکت دادن هرچه بیشتر همه ذی‌نفعان، استفاده از ظرفیت‌های برنامه درسی پنهان مدارس، رشد همه ابعاد شخصیتی فراگیران (شناختی، عاطفی و مهارتی)، بهره‌گیری از توانمندی‌های نهادها و گروه‌های اجتماعی جامعه، استفاده مؤثر از کتب درسی، رشد صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان و لزوم تغییر سیاست‌گذاری‌های هویتی متناسب با تحولات زمانه فراهم کند. بدیهی است توجه جدی و عملی به توصیه‌های سیاستی مذکور ضمن کاهش چالش‌های هویتی نسل جوان، اثربخشی نظام آموزشی را در رشد هویت منسجم دانش‌آموزان افزایش می‌دهد.